

Як сестрички трішки скарбу знайшли

Зірка Мензатюк

Справжній скарб

Нема краще, як поїхати на Різдво до бабусі на Полтавщину. У неї хата над Сулою — давня хата, уся розмальована, з вишитими рушниками.

Прокидаєшся вранці, а вже вогонь у печі потріскує, мигтять на стелі теплі відблиски, і здається, що ось-ось, як у казці, станеться диво.

— Марусю... — шепоче до сестрички Катруся, — а давай сьогодні, поки не настало Різдво, скарб шукати!

— Краще поспи ще трохи. Скарб шукають на Купала, а тепер усюди сніг.

— А ми на горищі!

От дівчатка повставали й заходилися шукати скарб. Може, він за ночвами? Може, серед сухого зілля? Або між клубками пряжі?

— Ой, дивись, яка скриня! Скарб, напевно, там!

Маруся й Катруся квапливо підняли віко й стали як заворожені. Бо в скрині лежали зірчаста плахта, шовкова запаска, барвисті стрічки, крайка. А що вже сорочок та рушників!

— Ось де ви, мої лебідоньки, — почувся від драбини бабусин голос.

— А ми, похвалилася Катруся, — скарб шукаємо. Бабуся шанобливо схилилася над старим полотном.

— А це і є справдешній скарб, — сказала вона. — Тут ви бачите прадавнє українське мистецтво вишивання. Подивіться-но, яке воно пишне.

Розгорнула бабуся сорочку, а на рукавах зірки, мов стиглі вишні. На другій сорочці — біле листя, наче паморозь надворі. А на третій — гілки дерев, усі в золотих горішках.

— Це не прості зірки, листя й горішки, — продовжувала бабуся. — У далекі часи, коли земля була молодша, і ріки глибші, і ліси густіші, людям серед усього того не раз робилося страшно. От вони й придумали чарівні знаки, щоб одганяти від себе русалок, не підпускати хвороб, а закликати ласкаве сонечко, бо з ним було любо й затишно, як дитині з мамою. Вишивали ті чарівні знаки на рушниках і обвішували ними вікна-двері. Вишивали й на сорочках. І так те вишивання припало до душі, таке воно гарне, що його не полишають і досі. От і вийшло, що вишиття за довгі віки брало з кожного часу щось своє, неповторне: знаки сонця й берегинь, півників і голубів, павичів і розмаїті квіти...

Притихли Маруся й Катруся, розглядають сорочки, водять пальчиками по візерунках. Бач, як воно: вишневі зірки, білі листки, віти в золотих горішках. Ще й вишиття яке різне: хрестик і лиштва, "гречечка" й "вівсяночка", "курячий брід" і "солов'їні вічка".

— А всього, — сказала бабуся, — є більш як двісті способів вишивання. Бачу,

онучечки, до вподоби вам ця краса.

Дістала вона зі скрині вузлика. Розгорнула — а там дві сорочечки! Новесенькі, вишивані!

— Це тобі, Катrusю. А це тобі, Марусю. Носіть здорові.

Обняли дівчатка бабусю, поцілували.

— Тепер, Марусю, — каже Катруся, — і в нас буде скарбу!

Словничок:

Віко — верхня частина діжки, скрині, якою їх закривають.

Плахта — спідниця, зроблена з двох зшитих до половини полотнищ.

Запаска — жіночий одяг, що надягають замість спідниці, обгортаючи стан.

Крайка — жіночий пояс із вовняної кольорової пряжі.

Лиштва — вишивка у вигляді прямої гладі; гладь.